

Veld-werk in coaching

Geschreven door een medewerker aan het congres
Verslag van de workshop, geleid door Rudy Vandamme
IEP NLPcongres mei 2005

Rudy Vandamme, een klein manneke, zouden ze in België zeggen, maar oh zo scherp! Tijdens zijn workshop over het begrip "veld" liet de voorzitter van de NVLNP niets onopgemerkt gaan en maakte hij door middel van een demonstratie en een aantal simpele oefeningen duidelijk waar het hem om te doen is: "NLP als een rationele en nuchtere benadering die open staat voor andere wereldmodellen, maar zich niet daarin verliest".

Aan het begin van de workshop vraagt Rudy Vandamme aan de deelnemers om in de groep rond te kijken en je af te vragen of er iemand in de groep is die je bekend voorkomt, zonder dat daar een logische verklaring voor is. Een volstrekt onbekend iemand die bij je toch een soort van vertrouwen en openheid opwekt. De ogen van de deelnemers draaien alle kanten op, een enkeling die elkaar treft, de rest blijf dolend. Dat is de eerste oefening. En daarmee is meteen het thema van de workshop bepaald.

Rudy vraagt de deelnemers om voor zichzelf na te gaan: Wat je voelt, is het gewoon rapport, is het toeval of is het echt iets nieuws? Ga precies na wat er zich in je ervaring voordoet. Denominaliseer je conclusie! Rudy heeft zijn keuze snel gemaakt en vraagt de dame in kwestie – Leen- of ze met hem een vraaggesprek wil aangaan. Het gaat om een klassieke demonstratie van een vraagtechniek ontwikkeld door Grinder waarbij je aan de hand van 3 voorbeelden het patroon in iemands levensstijl probeert te achterhalen. De bedoeling is deze oefening te gebruiken als experiment: met een minimum aan gegevens van een persoon een

interactie opbouwen en op het einde eventueel iets zeggen over die persoon. Wat gebeurt er en aan wat kunnen we de dingen toeschrijven?

Rudy stelt de volgende drie vragen:

1. Kook je soms zelf? Wil je daar iets over vertellen?

Ja, twee manieren. Praktisch koken, snel. Of lang nadenken, langzaam er naar toe gaan, uitgebreid tafelen. Tweede prettiger maar komt niet zo vaak voor.

2. Je rijdt met de wagen? Hoe rij je, hoe ziet je wagen er uit?

Grote stevige auto. Is gewoon vervoersmiddel. Van A naar B. Voel me daar prettig in.

3. Hoe ga je graag op reis?

Met het hele gezin op reis, mijn man en drie kinderen. Een plek waar we met z'n allen van kunnen genieten. Dat is nogal een worsteling om een vakantie te vinden waar we alle vijf iets kwijt kunnen. We hebben besloten om naar Amerika te gaan, dat staat vast, maar om iets te vinden dat we allemaal leuk vinden, dat is nogal lastig.

Hoe ben je vorig jaar op reis geweest?

Met kinderen en honden in auto afgereisd naar Frankrijk, camping gepakt, en we zouden wel zien wat we dan zouden doen. Tweede week gewoon in eigen land, camping met zwembadje.

Uit deze antwoorden kan je het patroon destilleren van een praktisch en gemakkelijk iemand. Belangrijk criterium voor Leen: "Hoe hou ik iedereen tevreden zonder dat ik mezelf overboord gooi".

Rudy valt het op dat Leen toen ze vertelde over haar auto, dat hij haar van A naar B moet brengen ze met haar open handen tegenover elkaar houdt, alsof ze een imaginair pakketje vasthoudt:

"Ik zou met één hand van één punt naar de andere wijzen. Waarom maak je nou net dit gebaar? Als je zo doet, wat is dat?"

Al pratende blijkt het gebaar samen te hangen met een bepaald gevoel. Een verlangen om je niet in iets te verliezen. Een verlangen naar rust. De handen geven de grenzen aan die Leen graag wil vinden. Uit de manier waarop ze over de aankomende reis naar Amerika vertelt blijkt een bepaalde onrust, ontevredenheid. Een zelfde onrust blijkt al pratende te bestaan over NLP. Wat wil ze ermee? Enerzijds wil ze weten wat ze ermee gaat doen, anderzijds wil ze het ook nog zo lang mogelijk open houden. Misschien wil ze de reis naar Amerika ook niet van tevoren helemaal vast plannen. Ze wil voor zichzelf de openheid zo lang mogelijk houden.

Na Leen bedankt te hebben voor dit gesprek vraagt Rudy zich af:

Wat is rapport in deze setting? Was er sprake van een veld? Of gewoon van empathie?

Rudy voelde een soort onrust in de manier waarop ze over Amerika sprak, iets dat ze zelf niet aangeeft. Is er dan sprake van een veld? Nee, het is eerder een teken dat er rapport is, dat de coach goed kalibreert.

Waar haal ik de kennis vandaan dat ik dat vreemd vond, haar gebaar? Ik heb het verklaard door uit te leggen dat ik dat anders zou doen. Maar WAAROM kom ik daar op? Waarom valt mijn aandacht daar op?

Er is iets dat in mijn aandacht springt – het wordt bewust – straks moet ik dat misschien weer loslaten, als blijkt dat het puur iets van mij is. Want je moet altijd nagaan of er niet sprake is van projectie. Wanneer kan een bepaalde hoge kwaliteit van rapport en de daaruit voortvloeiende empathie, toegeschreven worden aan de aanwezigheid van een veld?

De enige houvast om een fenomeen op verantwoorde wijze toe te schrijven aan de werking van een veld, is dat de informatie bekomen wordt, zonder tussenkomst van klassieke zintuiglijke kanalen.

Een bepaalde vorm van rapport kan toegeschreven worden aan de werking van het veld als er iets niet wordt uitgesproken, maar toch

voelbaar is. Net als dat je elkaar niet kent en toch iets van vertrouwdheid voelt, dat is een teken van een veld. Als er iets gebeurt dat je niet verwacht kan dit ook een teken zijn dat er een veld is.

Samenvattend kunnen we het begrip veld nav deze oefeningen terugbrengen tot:

- Je hebt een bepaald contact met iemand dat de kwaliteit van onmiddellijke herkenning heeft.
- Er komt iets in je op, je ontvangt iets, je weet niet vanwaar.

Vanuit een rationeel wereldmodel zal ik alleen van veld spreken als ik informatie ontvang die ik niet op een gecontroleerde manier had kunnen maken. Andere verschijnselen kunnen best ook wel een uiting zijn van contact met het veld, maar evengoed gebaseerd zijn op kalibratie, projectie, volgen en leiden, onbewuste non verbale communicatie, enz.

Een praktijkvoorbeeld

Een voorbeeld uit mijn praktijk van een verschijnsel dat ik aan een veld zou toeschrijven:

Tijdens de derde sessie met een 50jarige vrouw die geen zin meer had in seks zei ze: "Rudy, ik heb er geen zin in".

De vorige sessie hadden we besteed aan het feit dat geen zin hebben met 54 jaar normaal is en dat ze nieuwe zin kan zoeken. Meer hobby's , meer vrienden...maar nu zei ze opnieuw: Ik heb geen zin. In een impuls zei ik: "ik denk aan Simone de Beauvoir" Les Belles images van Simone de Beauvoir bleek haar lievelingsboek te zijn. Het boek gaat er over dat we in ons leven op zoek zijn naar onze "belles images" als we er in stappen zijn we heel gelukkig. De vrouw zei: "Ik heb geen images meer"

Dat fenomeen zou ik toeschrijven aan een veld. Alhoewel de sceptici ook kunnen beweren dat het op basis van transderivatie zoeken tot stand

gekomen is, in mijn geest. Ik denk dat de aanname van het veld, hier een betere verklaring is: het beeld van Simone de Beauvoir kwam zo snel op dat ik dacht: dit heb ik niet gemaakt.

Dit voorbeeld illustreert goed wat de operationele definitie is van veld, zoals ik dat overneem van Rupert Sheldrake. Een veld is aanwezig op het moment dat afzonderlijk functionerende wezen in een groep opgaan in het gedrag van een geheel. In coaching: het veld komt in de ervaring op het moment dat je samen met je klant als één geheel opereert en op basis daarvan sturing doet.

Sheldrake's definitie van veld is: Het veld is de paradigmatische hypothese dat alle materiele wezens op het niveau van informatie met elkaar verbonden zijn, onafhankelijk van zintuiglijke gebaseerde communicatie. Het begrip is volgens Sheldrake een hypothese, geen kosmische entiteit. Het helpt verklaren waarom bepaalde verschijnselen zich voordoen. Het veld doet zich als verschijnsel vooral voor op het moment dat je zo in eenheid gaat met een andere dat de informatie heen en weer gaat zonder toedoen van de zintuigen.

Een klassiek voorbeeld van wat Sheldrake bedoelt testen we in de volgende oefening:

We wisselen met onze buurman/buurvrouw 3 minuten van alles uit over ons leven met de vraag in ons achterhoofd: "Wat zou ik jou kunnen geven?"

Rudy vraagt aansluitend: Heb je ergens iets gevoeld dat je zegt: dit is wat ik deze persoon moet geven? Of voelde je: wat die persoon nu zegt, dat is de reden waarom ik hem koos?

Een klassiek experiment van Rupert Sheldrake

Een andere hypothese is dat we vooral gevoelig voor informatie uit het veld zijn als we in gevaar zijn. Rudy vraagt één van de deelnemers om op een stoel te gaan zitten. Iedere keer als Rudy met een pen een klinkgeluid maakt moet een andere deelnemer die achter haar staat afwisselend vernietigend naar haar kijken, vol haat en agressie of juist met liefde en betrokkenheid. Degene in de stoel moet aangeven of zij of hij iets bedreigends of liefhebbend voelt. Het experiment wordt tien keer herhaalt en uiteindelijk blijkt dat de persoon in de stoel er negen keer naast zat. Conclusie: de persoon in de stoel heeft geen bewust of onbewust gevoel dat er gevaar dreigt.

Een variant van deze oefening is de volgende: Rudy vraagt alle deelnemers om in twee rijen tegenover elkaar te gaan staan. Één deelnemer moet met haar ogen gesloten tussen de twee rijen lopen en aangeven wanneer zij zich niet veilig voelt. Er staan aan beide kanten 10 mensen en aan de mensen die bijna voorlaats in de rij staan geeft Rudy een teken dat ze haat en kwaadheid moeten 'uitstralen'.

Net voor deze mensen stopt de proefpersoon en geeft inderdaad aan dat ze zich niet veilig voelt.

Conclusie

Wat is het nut van het begrip 'veld'? Word je een betere coach door de aanname dat je met je klant als eenheid kunt opereren en op basis daarvan informatie kunt bekomen?

Ja, als het begrip maar geen hokus pokus wordt zoals men tien jaar geleden alles aan het begrip 'energie' toeschreef. Rudy Vandamme: "Voor mij is het wereldmodel van het veld zingevend geworden. Ik ben gevoelig voor dit wereldmodel en ervaar de vreugde om het veld te voelen. Het

stelt me in staat om in coaching een bepaalde kwaliteit van ontmoeting binnen te brengen en om toegang te hebben tot informatie

Voor degenen die verder willen lezen over het begrip 'veld' beveelt Rudy het boek "De kosmische visie" van Lazlo. Er is het basisboek van Rupert Sheldrake "A New Science of Life." En je kunt ook meer lezen over de relatie tussen NLP en veld in het boek van Rudy Vandamme: "NLP in ontwikkeling. Een open manifest."